

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๕๐๒/๑๘๒๗

สว. 1/813.4
วันที่ 10 ม.ค. ๖๖
เวลา 15.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 8559 ๖๖๑
วันที่ 10 ม.ค. 2554 14, 56

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๗/ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลบังกลาเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๑๒๗ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๙๑๔ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอเรื่องการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยการแก้ไขบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลอินโดนีเซีย และบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลบังกลาเทศ ให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา และขอให้กระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะประเด็นมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลบังกลาเทศ ดังนี้

๑. ไทยกับบังกลาเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีและใกล้ชิด โดยไทยมีนโยบาย “มองตะวันตก” (Look West) ที่จะกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ ดังนั้น การจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยและบังกลาเทศ จึงสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว

๒. สำหรับประเด็นมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น ขอเรียน ดังนี้

๒.๑ โดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจ มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ทั้งนี้ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖-๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เกี่ยวกับคำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา ฉบับวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนลงนาม

/๒.๒ ส่วนประเด็น....

๒.๒ ส่วนประเด็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจฯ เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาหรือไม่ นั้น โดยที่ขณะนี้ ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาตามที่รัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๙๐ วรรคห้ากำหนด ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเป็นผู้ให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความเห็นประกอบเพื่อการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่องความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

๒.๓ กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาว่า โดยที่สาระสำคัญของร่างบันทึกความเข้าใจฯ เป็นการตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลบังกลาเทศที่จะซื้อขายข้าวหนึ่งปริมาณไม่เกิน ๑ ล้านตันต่อปี ระหว่างปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖ โดยมีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับสถานการณ์การผลิตข้าวของแต่ละประเทศและระดับราคาซื้อขายในตลาดโลก โดยกรมการค้าต่างประเทศของไทยกับหน่วยงานอาหารภายใต้กระทรวงอาหารและการจัดการภัยพิบัติของบังกลาเทศ จะเจรจาจัดทำสัญญาซื้อขายต่อไปตามหลักการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจฯ จึงไม่เป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ และหากส่วนราชการเจ้าของเรื่องสามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ร่างบันทึกความเข้าใจฯ ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้วินิจฉัยโดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณา อนึ่ง ต้องคำนึงด้วยว่า ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดอันเป็นไปตามมาตรา ๑๙๐ วรรคหกของรัฐธรรมนูญฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา

กองเอเชียใต้

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๐๒๗

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๔๕